

Toimenpideoite TPA 15/2015 vp

Olli-Poika Parviainen vihr ym.

Toimenpideoite laillisten maahantulokeinojen lisäämiseksi yhtenä pakolaiskriisin ratkaisukeinona

Eduskunnalle

Maailmassa on käynnissä pahin pakolaiskriisi sitten toisen maailmansodan. Arviolta 60 miljoonaa ihmistä on joutunut jättämään kotinsa konfliktien, vainon ja katastrofien vuoksi. Suurin osa pakenee oman maan sisällä tai naapurimaihin. Kehitysmaissa ja kehittyvissä maissa asuukin 86 % maailman pakolaisista.

Osa pakolaisista lähtee pitkälle ja vaaralliselle matkalle kohti Eurooppaa. Matkan vaarallisuuden keskeisin syy on se, että lailliset keinot saapua Eurooppaan ovat niin vähissä. Kuitenkin kansainvälisen oikeuden perusteella ihmisellä on oikeus paeta maastaan ja hakea suojaa toisesta maasta. Muilla mailla on kansainvälisoikeudellinen velvollisuus auttaa ihmisiä, joiden on pakko jättää kotinsa. Nykytila ei noudata kansainvälisen oikeuden henkeä: ihmisten on käytännössä mahdotonta päästä Euroopan unionin alueelle laillisesti. Esimerkiksi Suomeen saavuttaessa ihminen tarvitsee yleensä sekä passin että viisumin. Viisumia ei kuitenkaan myönnetä, jos ihmisen oletetaan saapuvan maahan hakeakseen turvapaikkaa. Turvapaikkahakemusta ei myöskään voi jättää lähtömaasta tai mistään maasta matkan varrelta. Ihmisen on päästävä Suomeen voidakseen hakea täältä turvapaikkaa, mutta Suomi on käytännössä sulkenut rajansa lailliselta maahanmuutolta hädänalaisista maista.

Turvapaikkaa hakeva henkilö ei oleskele Suomessa laittomasti. Kansainvälisen oikeuden mukaan turvapaikkaa hakeva henkilö oleskelee maassa laillisesti riippumatta siitä, millä keinoin hän on maahan saapunut. Koska turvapaikan hakemiseen on oikeus ja koska turvapaikkaa hakenut on maassa laillisesti, on loogista, että maahan voisi saapua laillisesti.

Ratkaisu olisi inhimillisesti, humanitaarisesti ja oikeudellisesti kestävä. Yksin tänä vuonna tuhansia ihmisiä on hukkunut Välimeren yrittäessään päästä Eurooppaan. Ihmiset pakenevat vaikeita ja vaarallisia reittejä, huonoin varustein ja jalkaisin. Koska laillisia reittejä saapua Eurooppaan hakemaan turvapaikkaa ei ole, ihmiset joutuvat turvautumaan ihmisalakuljettajiin ja altistuvat pakomatallaan myös rikollisuudelle ja hyväksikäytölle. Laillisten saapumiskeinojen puute lisää reittien vaarallisuutta ja ylläpitää rikollisuutta.

Suomen on edistettävä laillisia maahantulon keinoja sekä Suomessa että EU-tasolla.

Esimerkkejä laillisista maahantulokeinoista ovat:

Toimenpideoite TPA 15/2015 vp

Humanitaarinen viisumi eli mahdollisuus hakea viisumia lähimmästä Suomen tai muun EU-maan suurlähetystöstä päästäkseen Suomeen hakemaan turvapaikkaa ja sen saatuaan saapua maahan laillisesti

Perheenyhdistämisen helpottaminen eli aito mahdollisuus saada perhe luokseen. Tällä hetkellä esteenä on muun muassa se, ettei turvapaikan tai oleskeluluvan saanut voi anoa perheenyhdistämistä, vaan hakemus tulee tehdä lähtömaassa. Tähän taas vaaditaan dokumentteja, joita konfliktien keskellä voi olla mahdotonta saada.

Pakolaiskiintiön kasvattaminen eli sen määrän lisääminen, jonka Suomi on sitoutunut ottamaan vastaan UNHCR:n pakolaisstatuksen saaneita pakolaisia. Kun useampi ihminen pääsisi Eurooppaan kiintiöpakolaisena, tarve lähteä vaaralliselle matkalle turvapaikkaa hakemaan jäisi pienemmäksi.

Viisumien myöntäminen kriisimaiden asukkaille eli sen mahdollistaminen, että esimerkiksi Syyriasta voisi ylipäänsä saada viisumin Suomeen.

Työperäisen maahanmuuton helpottaminen eli sen takaaminen, että Suomeen ja EU-alueelle voi ylipäänsä tulla laillisesti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ottaakseen käyttöön ja edistääkseen laillisen maahan-tulon keinoja sekä Suomessa että EU-tasolla.

Helsingissä 11.11.2015

Olli-Poika Parviainen vihr
Ozan Yanar vihr
Satu Hassi vihr
Johanna Karimäki vihr
Touko Aalto vihr
Krista Mikkonen vihr
Ville Niinistö vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Pekka Haavisto vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Emma Kari vihr
Heli Järvinen vihr